

Čís. 6458.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Pijáctvím ve smyslu §u 13 písm. g) zák. jest duševně chorobný stav, způsobený stálým nadužíváním lihovin, provázeným zničením duševních sil.

»Zhýralým« ve smyslu §u 13 písm. f) zák. jest život, který od pravidla, odpovídajícího běžným názorům se odlišuje ať ve příčině hospodárnosti, ať ve příčině mravnosti tak příkře, že objektivně posuzován musí platiti za zavržitelný.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1926, Rv I 907/26.)

Žalobě manžela o rozluky manželství z viny žalované manželky z důvodů §u 13 písm. f), g), h) rozl. zák., procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Zjištění prvního soudu, že žalovaná již před sňatkem se žalobcem požívala lihové nápoje, že se náklonnost ta po sňatku tou měrou stupňovala, že byla často opilou, že jí v hostinci odepřeli podávati lihové nápoje, že byt její v nepřítomnosti žalobcově, zejména též, když byly strany společenství manželské zrušily, navštěvovali často i za noční doby cizí muži a že s cizími mužskými popíjela v hospodách, až se opila, že tedy vedla život zhýralý a tímto přivodila tak hluboký rozvrat manželský, že nelze na žalobci spravedlivě požadovati, by v společenství manželském setrval, nebylo nijak vyvráceno. Také pokud jde o vinu na rozvratu manželství, sdílí odvolací soud plně přesvědčení prvního soudu, že výsledky veškerého jednání a provedených důkazů odůvodňují závěr, že pouze žalovaná na rozvratu má vinu, a pokus její přesunutí zavinění to na žalobce, naprosto se nezdařil. Za tohoto stavu věci nebylo by vlastně ani třeba obírat se také ještě ostatními rozlukovými důvody, žalobcem uplatňovanými a na straně žalované za prokázané vzaty, totiž pijáctvím (lit. g) a zhýralým životem (lit. f) § 13 zák. rozl.). Soud odvolací ale i v těchto směrech pokládá přesvědčení a zjištění prvního soudu, že oba tyto rozlukové důvody výsledky provedeného jednání jsou úplně prokázány, správnými a pokládá návrh odvolatelky v řízení odvolacím, aby proveden byl ještě důkaz znalci z oboru lékařství vyšetřením tělesného a duševního jejího stavu za účelem zjištění, zda je pijačkou čili nic, za úplně zbytečný, protože výsledky řízení v první stolici pro řešení sporu i po stránce oněch rozlukových důvodů úplně stačí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolacímu řízení vytýká dovolatelka neúplnost a odvolacímu rozsudku nesprávné posouzení právní. Neúplnost odvolacího řízení spatřuje v tom, že nebyl proveden důkaz znalci lékaři, zda jsou u žalované tě-

lesné nebo duševní příznaky, vyskytující se u osob považovaných lékařskou vědou — psychiatry za choré a označovaných jako pijáci. Není tím uplatněný důvod dovolací opodstatněn, neboť odvolacím soudem rozloučeno bylo manželství stran z důvodu hlubokého rozvratu manželského (§ 13 písm. h) rozl. zák.), kdežto ostatními důvody rozlukovými obírá se odvolací soud jen mimochodem, třeba by měl, jak dále praví, prokázáno i pijáctví (§ 13 písm. g) rozl. zák.) a zhýralý život dovolatelčin (§ 13 písm. f) rozl. zák.), nevyřkl však, že jest prokázané pijáctví dovolatelčino těžkou chorobou duševní, což by arci vyžadovalo po případě posudku znalců lékařů. V tomto směru tedy, pokud dovolatelka dále vytýká odvolacímu rozsudku nesprávné posouzení právní a pokud je spatřuje v tom, že odvolací soud, připojiv se ku právnímu závěru prvé stolice, od které si osvojil všechna její zjištění, podle nichž dovolatelka je náruživě oddána požívání lihovin, zejména již od roku 1923, tedy déle dvou roků, skoro denně jest opilou, má za to, že proto ji dlužno považovati za pijačku podle §u 13 písm. g) rozl. zák., a že z té příčiny nevyloučil pojmu pijáctví podle doslovu řečeného předpisu správně — je dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s. opodstatněn. Pijáctvím, pokud může přicházeti v úvahu jako rozlukový důvod, sluší rozuměti duševně chorobný stav, způsobený stálým nadužíváním lihovin, provázeným zničením duševních sil. Odvolací zjištění však nevystačují pro právní závěr, že manželství sluší rozloučiti také z důvodu §u 13 písm. g) rozl. zák., totiž z pijáctví, byť i bylo vzíti, a odvolacím soudem skutečně a právem vzat byl zřetel na dovolatelčino v hořejší míře zjištěné pijáctví při posuzování rozlukového důvodu podle §u 13 písm. h) rozl. zák. Za to nelze přisvědčiti dovolatelce, že odvolací soud vyložil nesprávně pojem »zhýralého života« jako rozlukového důvodu podle §u 13 písm. f) rozl. zák. Co jest rozuměti zhýralým životem, zákon sice neuvádí, ale podle důvodové zprávy má výraz ten odpovídati asi pojmu »nečestného života« podle švýcarského zákona a znamenati něco více, než nepořádný život podle §u 109 obč. zák. Nečestným je to, co se přičítá podle všeobecných názorů pojmu cti, a proto je to považováno za zavržitelné; podle dodatku, jež § 109 obč. zák. připojuje k pojmu »nepořádný život« (»jímž značný díl jmění žalujícího manžela anebo dobré mravy rodiny jsou ohroženy«), jest nepořádným životem takové chování, které se jak v hospodářském, tak i mravním směru odchyluje od obvyklého způsobu života. Je tedy zhýralým životem život, který od pravidla, odpovídajícího běžným názorům, se odlišuje ať ve příčině hospodárnosti, ať ve příčině mravnosti tak příkře, že objektivně posuzován, musí platiti za zavržitelný. Odvolací zjištění ukazují, že dovolatelčin život je skutečně zhýralý, že tedy manželství právem bylo rozloučeno z rozlukového důvodu podle §u 13 písm. f) rozl. zák. Pokud jde o otázku, zda mezi manžely nastal tak hluboký rozvrat manželský, že na nich nelze spravedlivě požadovati, by setrvali v manželském společenství, zůstává její řešení dovoláním nedotčeno, dovolatelka pouze vytýká odvolacímu rozsudku nesprávné posouzení právní z té příčiny, že v něm nebylo uznáno, že hluboký rozvrat zaviněn byl výhradně, pročež i převážně žalobcem, což by mu ovšem odnímalo podle §u 13 písm. h)

druhé věty rozl. zák. žalobní právo z tohoto rozlukového důvodu. Dovolací soud, přezkoumaj z úřední povinnosti výsledky provedených důkazů a veškerého jednání, neshledal, že oceněny byly odvolacím soudem nesprávně, proto si osvojuje všechna tato, ostatně dovolatelkou ani nenapadená zjištění. Podle těchto nepoznává, že by rozvrat byl zaviněn výhradně nebo aspoň převážně žalobcem, naopak sdílí v tomto směru úplně správné důvody druhé stolice. Na tomto poznání nemění ničeho okolnost, že zjištěné pijáctví dovolatelčino nepřichází v úvahu jako samostatný důvod rozlukový podle §u 13 písm. g) rozl. zák., nýbrž jenom jako jedna z příčin, z nichž manželství sporných stran bylo hluboce rozvráceno.

Čís. 6459.

Přihlásil-li se dědic k pozůstalosti ze závěti, v níž mu byl uložen odkaz, vzniká proti němu nárok odkazovníka na splnění odkazu ihned po smrti zůstavitele. Okolnost, že dědic se přihlásil k pozůstalosti s dobrodiním inventáře, nemá za následek, že by dědic byl povinen plnit odkaz pouze z toho, čeho se mu dostane z pozůstalosti, nýbrž má pouze ten význam, že dědic nemusí platit věřitelům pozůstalosti a odkazovníkům více, než činí pozůstalostní jmění.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1926, Rv I 999/26.)

Žalovaná přihlásila se k pozůstalosti s dobrodiním inventáře ze závěti, v níž jí bylo uloženo, by platila žalobkyni doživotní důchod měsíčních 300 Kč. Žalobě o placení doživotního důchodu měsíčních 300 Kč a to splátek, splatných až do právoplatnosti rozsudku, do 14 dnů, splátek budoucně splatných vždy prvního každého následujícího měsíce, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolatelka správně zdůrazňuje, že vznesla proti žalobě jediné námitku nedostatku pasivní legitimace. Námitka tato je za skutečností prvním soudem zjištěných zřejmě bezdůvodna, neboť, je-li jisto, že žalovaná byla zůstavitelem ustanovena universální dědičkou, že zůstavitel jí uložil plnění odkazu v poslední vůli uvedeného ve prospěch žalobkyně, že žalovaná se přihlásila ze závěti k dědictví s dobrodiním inventáře, vyplývá z toho, že žalovaná je po zákonu povinna, by jako osobní dlužnice plnila odkaz jí uložený (§§ 684, 821, 550 obč. zák.). Přihláška k dědictví s dobrodiním inventáře nemá za následek, že by dědic byl povinen plnit odkaz pouze z toho, čeho se mu z pozůstalosti dostane. Přihláška taková chrání dědice jen potud, že nemusí platit věřitelům pozůstalosti a odkazovníkům více, než činí pozůstalostní jmění. Žalovaná však ve sporu ani netvrdila, že pozůstalostní jmění na zaplacení pozůstalostních dluhů a splnění odkazu nestačilo. **N e j v y š š í s o u d** nevyhověl dovolání.